

Секція: Технічні науки

Мірошник Костянтин Артурович

аспірант кафедри передачі електричної енергії

Національного технічного університету

«Харківський політехнічний інститут»

м. Харків, Україна

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМ АВТОМАТИКИ ГЕНЕРУЮЧИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

На сьогодні енергетична галузь України в цілому, а зокрема і її генеруюча складова знаходяться у доволі складному положенні. Це значною мірою обумовлено виснаженням матеріальної бази та нестатком коштів для її суттєвого поновлення. Так, наприклад, навіть після проведених капітальних ремонтів та інших робіт з подовження строків експлуатації блоків атомних електростанцій, що було ліцензовано МАГАТЕ, кількість їх аварійних відключень невинно зростає. Ця ситуація викликає занепокоєння не лише за енергетичну безпеку держави, а й створює цілком реальну ядерну загрозу, тому є надзвичайно важливим введення більш ретельного та суворого контролю за усією ланкою технологічних процесів видобутку електричної енергії. Не кращою є ситуація і з іншими різновидами генеруючих станцій, де також має місце майже повна виробка ресурсу основного обладнання.

Зважаючи на брак коштів та невідкладність вирішення проблеми, на нашу думку, одним з ефективних шляхів виходу з цього становища є відновлення та модернізація наявних виробничих потужностей з подальшим виведенням їх на синхронну роботу з об'єднаною енергосистемою Європи (ENTSO-E) та можливістю продажу надлишків електроенергії за кордон, що в свою чергу призведе до значного притоку

коштів та створить економічне підґрунтя для подальшої якісної реновації усієї галузі. Але вищесказане є можливим лише при виконанні вимог висунутих з боку ЄС [1]. Наразі однією з найбільших перешкод для підключення ОЕС України на паралельну роботу з ENTSO-E є невідповідність якості постачаної електричної енергії вимогам, що зазначено у стандарті EN 50160 [2], а також недосконалість існуючого ринку електроенергії, що саме знаходиться у стані реформації [3].

Проаналізувавши нормативні акти країн ЄС стосовно якості постачання електричної енергії та відповідні вимоги, що діють в Україні [4], ми прийшли висновку, що вітчизняні норми цілком відповідають вимогам ЄС, а в багатьох моментах є навіть більш суворими. Але на жаль має місце недотримання цих норм, що і перешкоджає найскорішому об'єднанню зазначених енергосистем. Це неприємне становище вимагає найскорішого вирішення, котре криється у впровадженні інтелектуальних автоматизованих систем онлайн-моніторингу, контролю та керування (так званого Smart Grid концепту [5]).

Як показує світовий досвід, використання подібних рішень дозволяє швидко і з мінімальними трудовими та матеріальними затратами значно покращити керованість та надійність роботи енергетичних систем, а також суттєво підвищити якість електроенергії за рахунок потокового регулювання більшості параметрів електричної мережі.

Література

1. Постанова (ЄС) № 714/2009, стосовно умов для доступу до електромереж для міжнародної торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:211:0015:0035:EN:PDF>
2. EN 50160/A1:2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.beuth.de/de/norm/din-en-50160-a1/245241843>

3. Закон України «Про ринок електричної енергії» (Із змінами від 02.10.2018) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19>
4. ГОСТ 13109-97. Межгосударственный стандарт. Электрическая энергия. Совместимость технических средств электромагнитная. Нормы качества электрической энергии в системах электроснабжения общего назначения – Введ. с 01.01.1999.
5. IEEE Smart Grid [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smartgrid.ieee.org/>